

Здрастуй, «Світгляд»!

1. Твій № 6 різноманітний за тематикою.

2. Моєму апокаліптичному світогляду імпонують матеріали щодо кліматичних і мікробіологічних небезпек. Є низка й інших сценаріїв, не згаданих в № 6, наприклад, ядерна війна (вона тимчасово відсунулась) чи зіткнення з астероїдом (воно висить над Землею, як Дамоклів меч).

Відсутність ознак позаземних цивілізацій свідчить на користь великої ймовірності загибелі цивілізації. Та й чиста математика говорить про те ж саме. Розберемо простий приклад із Робінзоном на безлюдному острові, куди час від часу припливають дикуни і намагаються Робінзона вбити.

Якщо ймовірність того, що дикуни вб'ють його протягом одного року, $D_p = 0,1$, то ймовірність того, що він залишиться живий протягом одного року, $L_p(1) = (1 - D_p) = (1 - 0,1) = 0,9$.

Ймовірність того, що Робінзон залишиться живим протягом двох років, $L_p(2) = 0,9 \times 0,9 = 0,81$. І так далі по роках:

$L_p(3) = 0,9 \times 0,9 \times 0,9 = 0,729$; $L_p(4) = 0,6561$; $L_p(5) = 0,5905$.

Ймовірність вижити з року в рік зменшується (хоча ніколи – при умові, що природна смерть Робінзона не загрожує, – не стає нульовою!). Якщо до Робінзона приєднається П'ятниця, то шанси вижити хоч одному зростають. Ймовірність того, що протягом року вб'ють їх обох, $D_{pn} = D_p \times D_n = 0,1 \times 0,1 = 0,01$.

Але при цьому, ймовірність того, що протягом року виживе хоч один, $L_{pn}(1) = (1 - D_{pn}) = (1 - 0,01) = 0,99$. Ймовірність того, що протягом двох років виживе хоч один, $L_{pn}(2) = 0,9801$, і т. д. Чим більша компанія на острові, тим більший шанс, що хтось залишиться живим. Хоча стовідсоткової гарантії немає, проте й для обережного оптимізму залишається скромне місце.

Точнісінько такі ж розрахунки придатні для визначення долі цивілізації, оточеної всілякими небезпеками; з тією тільки різницею, що шанси виживання у кожної особини вищі, а кількість особин більша, ніж Робінзон і П'ятниця.

3. Постає питання: то де ж ті цивілізації, котрим пощастило вижити? Пошукаємо відповідь. І, можливо, знайдемо її.

Хай парусник пливе з пункту А в пункт Б. Якби не було ніяких завад, то парусник проплив би по прямій лінії. Але він повинен оминати рифи. Та ще й шторми кидають його в боки від ідеальної прямої. Втім, якщо не станеться кораблетроші, парусник все одно, врешті-решт, дістанеться пункту Б.

Пункт Б розвитку цивілізації – це єдина влада на всій планеті. Шторми – це національні рухи. Якщо цивілізація не загине по дорозі, то вона неодмінно припливе до єдиної держави.

Ось тут і криється розгадка мовчання Космосу.

Космічні проекти, які тепер втілюються на Землі, – це побічні продукти воєнних технологій. При одній-єдиній державі ракети з ядерними боеголовками не потрібні. Запуск апаратів на Місяць і на Марс не має ніякого реального обґрунтування, крім амбіцій. Висувається як обґрунтування неухильне зростання населення на Землі. А хто сказав, що при єдиній владі не буде регуляції кількості людей на будь-якому, визнаному доцільним, рівні? Мені потрібні лише мої родичі й друзі та ще продавщиця на базарі, яка торгує картоплею. Відсутність красуні з Бразильського карнавалу чи шамана з Африки я ніяк не відчую. Можновладці, які керуватимуть земною цивілізацією, будуть міркувати на такий саме кшталт.

Що потрібно людині? Жити – і жити щасливо. Всі ресурси будуть направлені на охорону здоров'я, споживацьку сферу і розваги. Анекдот: «– Чи існує позаземне розумне життя? – Існує. – А чому з нами не зв'язується? – Бо розумне». Розумна цивілізація не висовується і живе задля власного задоволення. ■

З повагою до Тебе, «Світгляд»,
Микола Проценко, 26.01.2021, м. Київ

Шановний Ярославе Степановичу!

Випадково натрапила в Інтернеті на цю невелику статтю з «Літературної газети» (1952 р., № 42 від 6 квітня) про кібернетику як «науку мракобесов» у пропагандистському стилі радянських ЗМІ, який ми з Вами ще пам'ятаємо.

Пересилаю для «Світгляду».

Сподіваюсь, читачам буде цікаво побачити, як за 70 років швидко змінюється не тільки науковий світогляд, а й відбуваються політичні трансформації держав.

З повагою,
Інда Глагольєва, 28.04.2021, м. Київ

КОЛЕТАРИ ВСЕХ СТРАН, СОДИНЯЙТЕСЯ!

ЛИТЕРАТУРНАЯ ГАЗЕТА

ОРГАН ПРАВЛЕНИЯ СОЮЗА СОВЕТСКИХ ПИСАТЕЛЕЙ СССР

№ 42 (2915) Суббота, 5 апреля 1952 г. Цена 40 коп.

Кибернетика — „наука“ мракобесов

Буржуазная печать широко разрекламировала новую «науку» — кибернетику. Эта модная лжетеория, выдвинутая группкой американских «ученых», претендует на решение всех стержневых научных проблем и на спасение человечества от всех социальных бедствий. Кибернетическое поветрие пошло по разнообразным отраслям знания: физиологии, психологии, социологии, психиатрии, лингвистики и др.

Испытывая страх перед волей и разумом народов, кибернетики тешат себя мыслью о возможности передачи жизненных функций, свойственных человеку, автоматическим приборам.

Нельзя ли вместо стоящего у конвейера пролетария, бастующего при снижении заработной платы, голосующего за мир и коммунистов, поставить работа с электронными мозгами?

Нельзя ли вместо летчика, отказывающегося уничтожать работающих на рисовых полях женщин, послать бесчувственное металлическое чудовище?

В судорожных попытках реализовать свои агрессивные замыслы американский империализм бросает на карту все — бомбы, чумных блох и философствующих невежд. Усилиями последних и сфабрикована кибернетика — лжетеория, предельно враждебная народу и науке.

Михаил ЯРОШЕВСКИЙ